

Kommentar

Af Freddy Svane

Freddy Svane er tidligere mangeårig ambassadør i Japan og i Indien.

Han er rådgiver for internationale virksomheder.

Freddy Svane vil skrive om Asien, geopolitiske og -strategiske forhold samt diplomatiske forandringer og trends.

EU-Indien: Frihandel som geopolitisk investering

Den netop indgået frihandelsaftale mellem EU og Indien er en kæmpestor sejr i en verden, hvor økonomi og geopolitik ikke længere kan adskilles.
Foto: Altaf Hussain/Reuters/Ritzau Scanpix

Den længe ventede frihandelsaftale mellem Indien og EU er nu færdigforhandlet efter næsten 20 års forhandlinger. Det alene siger noget om aftalens kompleksitet – og om dens politiske vægt.

Det er en kæmpestor sejr. Ikke kun for handelspolitikken, men også for EU's evne til at tænke strategisk i en verden, hvor økonomi og geopolitik ikke længere kan adskilles.

EU's frihandelsaftale med Indien bør dog ikke vurderes med samme målestok som klassiske handelsaftaler. Dens betydning er først og fremmest strategisk – og kun i anden omgang økonomisk.

Aftalen afspejler et EU, der har accepteret, at handelspolitik i dag er tæt vævet sammen med geopolitik, økonomisk sikkerhed, teknologisk konkurrence og global magtforskydning. Frihandel er ikke længere et bureaukratisk projekt, men et politisk redskab.

Indien er ikke en let partner – heldigvis. Landet har en stærk tradition for protektionisme, politisk følsomme landbrugssektorer og en udtalt skepsis over for at binde sig til eksterne standarder, hvad enten de handler om miljø, arbejdsforhold eller regulering.

Netop derfor er aftalen vigtig.

EU går her ind i et partnerskab, hvor man ikke kan eksportere sine regler en til en, men må forhandle sig frem til gradvise åbninger og selektive kompromiser.

Det markerer et opgør med forestillingen om EU som ren normeksportør og peger mod en mere moden, realistisk og strategisk tilgang til omverdenen.

Langsigtet spil

Økonomisk er Indien et langsigtet spil.

Potentialet er enormt, ikke mindst i takt med landets demografiske udvikling, urbanisering og ambitioner om at blive et globalt produktions- og teknologicenter under parolen Viksit Bharat (det udviklede Indien).

Men gevi[illegible] vil komme [illegible]gengæld bidrager aftalen til noget, der i stigende grad vægtes højere end kortsigtet vækst: diversificering.

Mindre sårbarhed

For EU handler relationen til Indien om at mindske sårbarheden over for chok i globale værdikæder og reducere den strukturelle afhængighed af Kina. Indien kan ikke erstatte Kina – og skal heller ikke – men kan blive et vigtigt supplement og en del af en mere balanceret global økonomisk arkitektur.

Geopolitisk er aftalen endnu mere betydningsfuld. Indien ønsker strategisk autonomi og søger bevidst at undgå at blive trukket ind i rivaliseringen mellem Kina og USA. Landet samarbejder selektivt med begge, men insisterer på sin egen handlefrihed.

Her fremstår EU som en særligt attraktiv partner: økonomisk tung, politisk stabil og uden direkte sikkerhedspolitiske bindinger.

For EU giver samarbejdet med Indien adgang til den indopacifiske region på en måde, der – i hvert fald for indeværende – ikke er militært forankret, men baseret på handel, investeringer, teknologi, regulering og institutionelt samarbejde.

Aftalen sender samtidig et vigtigt signal til det globale syd. EU viser, at man er villig til at engagere sig med store udviklings- og vækstøkonomier på deres egne præmisser – uden at opgive ambitionen om bæredygtighed og regelbaseret samhandel, men med større fleksibilitet i tempo, indhold og udformning.

> *For EU handler relationen til Indien om at mindske sårbarheden over for chok i globale værdikæder og reducere den strukturelle afhængighed af Kina*

Det er afgørende i en tid, hvor mange lande oplever det multilaterale system som utilstrækkeligt eller skævt.

WTO forbliver central, men dens begrænsninger gør bilaterale og plurilaterale aftaler til et nødvendigt supplement.

Set i det lys er EU-Indien-aftalen også et udtryk for europæisk selvforståelse.

Positionering

EU accepterer, at globaliseringen er blevet fragmenteret, og at strategisk indflydelse i stigende grad opnås gennem partnerskaber snarere end universelle løsninger. Aftalen er derfor mindre et slutpunkt end et udgangspunkt for et bredere politisk, økonomisk og teknologisk samarbejde.

Kort sagt: EU-Indien-aftalen handler mindre om toldsatser og mere om positionering.

Det er en investering i en fremtidig stormagt, i en mere multipolær verdensorden og i EU's egen strategiske handlefrihed. Frihandlen er ikke perfekt – men i en uperfekt ver[illegible]